

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám

Telefon: 42. szám.

Árúkat nem adunk vissza.

Nyitlatterben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden sor után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszkrétusok, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmenték szerint egy négysszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvesmény.

Beharangozó.

— ápr. 15.

Rekvirálják a harangokat. Az egyház megválnak a régi tradíciók által megszentelt tárgyaitól és minden panasz nélkül, sőt bizonyos büszkeséggel, önérzettel, számos helyen pedig ünnepek között bucsuzik el azoktól. Aki ismeri a magyar nép természetét, az tudja csak igazán értékelni, hogy mit tesz az, amikor a templomok tornyaiban elnémul az imára hívogató ércnyelv. A magyar vidék, a magyar táj lyrikus hangulatához mindig hozzá tartozott a harangszó; „az öreg templom nagy harangja”, „a kápolna kis csengettüje” régóta annyira belevésődött a magyar néplélekbe, hogy természetesen kell találnunk azt a hiradást, amely annak a messze Szibériába hurcolt magyar hadifogolynak haláláról szól, aki az orosz templom harangjának ismerős hangjára holtan rogyott össze. Az ismert hangok a hazai földet, az édes otthon idézték emlékébe és a messze távolság, a rabság tudata megölték szívét.

És most ezektől a kincsektől is meg tud válni a nemzet. Papjaink első hívó szavára teljes készséggel ajánlja fel a multak emlékeivel körülövezett harangjait és szíves örömet küldi azokat oda, ahol majdan más alakban éreztetik védő hatalmukat és hallatják dörgő hangjukat.

Az a nemzet, amelyik a háboru huszonkettedik hónapjában

A ZEMPLÉN TARCÁJA.

Háborus közegészségügy.

Irta: Gróf Malláth József,
a sátoraljaujhelyi megfigyelő állomás
miniszteri biztosa.
(Folytatás és vége.)

A megfigyelő állomások azért állítottak fel, hogy megakadályozzák az, hogy a harcokról visszajövő katonák megfertőzzék az országot és a keresztülviendő elkülönítésekkel maguk között a katonák között is a fertőző megbetegedések a minimumra szállíttassanak le. A cél tehát az ország mögöttes részeinek, a Hinterlandnak mentesítése a járványoktól.

Ettől az elvtől vezérelve egy Sátoraljaujhelyben kolerában megbetegedett polgári egyént befogadtam a megfigyelő állomásra és ezt jelentetem a miniszteriumnak. A miniszterium ezt az intézkedésemet nem hagyta jóvá, azzal az indoklással, hogy a megfigyelő állomások pusztán katonaság részére állítottak fel.

És én ekkor elővettem Tisza Kálmán jó elvét, hogy mindent megtenni és semmit se előre megmondani — és tovább is fogadtam be polgári

ekkora áldozatkészséggel tud megválni legkedvesebb emlékeitől, szó nélkül tudja tűrni a háborúnak anyagi és egyéni terheit és veszteségeit, az a nagy küzdelemben csak győzhet. Ellenségeink azt hitték, hogy csak katonailag fognak megverni, de gazdaságilag, anyagilag is tönkre tesznek és ime mit látunk, katonai sikereink fényesebbek mint valaha, kiéheztetési politikájuk csődöt mondott, anyagi tekintetben pedig önmagunkat felülmúló eredményeket produkáltunk.

Németország imént lezárult negyedik hadikölcsönének eredményével valósággal ámulatba ejtette a világot, Magyarország az eddigi három hadi kölcsönben oly tökéreót mutatott fel, amely várakozásainkat messze felülmúlja.

A közeledő husvétii ünnepek idején negyedszer fog szólni a kormány a nemzethez, hogy harangjai mellé a pénzt is tegye a haza oltárára. A kath. egyház parancsai értelmében a nagy héten a még maradt harangok is némák lesznek, az egyháznak e mélységes csendjét és gyászát csak emelni és ünneplésesebbé fogja tenni a hívőknek nemes adakozása, akik önként feikínált pénzüket hangjának érces csengésével teszik majd ezuttal kivételesen hangossá és így jó időre emlékeztetessé ennek az esztendőnek husvétját.

A nemzetnek ez a kettős áldozatkészsége lesz a közeledő ünnepekre a legszebb beharangozó.

egyéneket. Ismételt indokolt előterjesztéssel élve, a miniszterium ma már nem emel kifogást a fertőző betegségben szenvedő polgári egyének befogadása ellen.

Meg vagyok arról győződve, hogy a miniszteriumot ama rendelkezésében a legnagyobb jóhiszeműség vezette, nyilván attól féltek, hogy a fertőző betegségben szenvedő polgári egyének befogadásuk esetén megfertőzhetik a beteg katonákat.

Aki azonban itt a viszonyok közepében él, aki a háboru alatt napról-napra látta a legtöbb vidéki város közigazgatási tehetetlenségét a járványos betegségekkel szemben, annak be kell látnia, hogy ha én elzárkóztam volna a fertőző betegségben szenvedő polgári egyének befogadása elől, az elképzelhető legnagyobb veszedelemnek tettem volna ki a Hinterlandot a fertőző betegségben szenvedő polgári egyének részéről.

Csak méltóztassék elképzelni a helyzetet. A sátoraljaujhelyi járásban lévő Szőlősközség központjában az ott tanyázó cigánykaraván között a hólyagos himlő pusztit; Sárospatakról jelentik, hogy egy egyén kiütéses tifuszban megbetegedett. Szinárdó is jelentenek kiütéses tifusz megbetegedéseket. Sátoraljaujhely vá-

Az árvaszékek a hadiárvakért.

Irta: Pintér István,
Zemplénnérmegye árvaszékekének elnöke.

— ápr. 15.

A hazafias magyar sajtó a benne rejlő nagy erő jótékony felhasználásával a magyar embert annyira jellemző jó szív és áldozatkészség ezer és ezer példájáról nap-nap mellett az-za emlékezik meg, hogy mily megindító módon veszi ki részét a társadalom a nemzeti létért folyó gigászi küzdelemben, életüket elvesztett harcosaink, a hazáért hősi halált halt honfitársaink gyámolói nélkül maradt családjai; a család fő elvészett siránkozó özvegyek s a gyámolói nélkül maradt hadiárvak gondozásában!

A kormányhatóság az ország gyámhatóságaihoz intézett több rendbeli gondoskodó rendelkezésben aggódó gondossággal hívja fel az árvaszékek különös figyelmét a hadiárvak érdekeinek védelmére, anyagi és szellemi jólétük előmozdítására; jól tudván azt, hogy csakis az árvaszékek, mint a társadalmi közigazgatás vezetésére hivatott képezik azon megfelelő szervet, melynek hatékony intézkedései és előrelátható gondossága biztosíthatja kellőleg a hadiárvak sorsát és pedig biztosíthatja nemesek rövid időre, de hosszú időre is akként kihatólag, hogy a tetters hősök méltó utódokkal pótoltsanak.

A kormányhatósági gondoskodásnak segélyére akarunk lenni; én és a vezetésemre bízott gyámhatóság is és pedig nemesek abban, hogy a kiadott rendelkezések messze kiható és hazafias intencióinak teljesen megfelelő végrehajtassanak, de azáltal is, hogy az életviszonyok alapos tanulmányozása között mutatkozó egyes szükségleteket is gyámhatóságunk területén életbe léptessünk.

Ily szükségletként mutatkozik az, hogy nálunk is, a külföldön már divó életbiztosítás a gyámügyi téren egy-

rosában az egyik utcában kiütéses tifusz, a másik utcában kolera fordul elő, a város más részén pedig a hólyagos himlő grasszál.

De mit is csináljon az ilyen esetekkel szemben a vidéki hatóság?

Fertőző megbetegedés esetén első teendő volna a megbetegedett egyéneknek és a környezetnek elkülönítése.

Vegyük csak Sátoraljaujhely városát. Van neki egy járványkórháza, amelyben tizenegy személy részére van férőhely. Ilyen intézmény mellett hogyan vigye keresztül a hatóság az olyan fontos elkülönítést? Tehetetlenségében az egész udvart, amelyben a megbetegedés történt, esetleg az egész utcát, ha több házban történt megbetegedés, elzárja. Eltekintve attól, hogy ez a kelő védelmet nem adja meg, mert hiszen az elzárt utcában, sőt udvarban is az emberek egymással érintkezhetnek és így az egészséges embert a beteg könnyen megfertőzheti, méltóztassanak csak elgondolni, hogy milyen elkeseredést és jogos felzudulást kelt a polgárok között az, hogy öket 5—14, esetleg még több napra elzárják a világtól, foglalkozásuktól, kenyerük megszerzésétől. Mértéktelen anyagi károk okozója ez. Életre vannak tehát keltve a régi

részt a kiskorúak tőkebiztosításával, — de most főként a hadiárvak jövőjének biztosítása céljából meghonosíttassék.

Célunk kettős!

Egyrészt a nemzeti vagyoni gyarapítását, a most kallódásba menő évi sok-sok százezer koronára rugó pénzügyösszeg megmentését óhajtuk elérni s ezzel kapcsolatban a haza minden polgárát, gondolkodásra keltő szent célt akarjuk szolgálni, — másrészt a hadiárvak javára akarunk oly tőkét gyűjteni, melyből majd azon időben, midőn az állam és társadalom segélyével szenge korában felnevelt árva az élet rögzere lép, midőn a sívár valóval kell megküdenie, midőn pályát kell választania, őt kitűzött célja megvalósítására képessé tegyük.

Mily megnyugtató az az árvaszékeknek, ha annak tudtában tehetik meg a hadiárvak neveltetése s elhelyezése körül helyes intézkedéseiket, hogy majdan az életpálya megválasztásakor nem kell a pénzügyre gondolni.

Mennyi kamatot hoz a kiszolgáltatott állami segély, ha a keresetmód megválasztása akadályba nem ütközik, ha a jövő biztos megalapozása akadálytalanul eszközölhető!

Mert hiszen az, hogy az ipari pályát választott s erre nevelt hadiárva, ha mint segéd felszabadul, s szerzőmokra pénzt kap, — ha a földművelőnek lesz miből jószágokat beszereznie, ha a varrást elsajátító leányzó nem kényszerült másnak gépjén varrni és az önzés minden fajtát átélve, talán még életkedvét is elveszteni, — hanem saját gépjét használva lehet neki a megélhetéséhez szükséges pénzt megkeresnie, — ha a boldog menyaszsonnyá lett hajadon kelengyjének beszerzéséhez szükséges pénzügyösszeg rendelkezésére fog állani; az a társadalomra is mily megnyugtató leendő!

Ilyen nemes célokat szolgál, — mint azt a vezetésem alatt álló árvaszék teljes ülése, majd az általunk az ország tíz legnagyobb vármegyéjének árvaszéki elnökei által több napon tartott értekezleten hosszas zamesere után megállapítottuk, — az a terv

szép idők, amidőn a járványok ellen úgy védekeztek a városok, hogy a fertőző helyen és körzetben teljesen beszüntették az áru- és személyforgalmat és az embereket hetekig tétlenségre kárhoztatták, megfigyelés címén.

Nagyon kétséges, hogy a háboru miatt minimumra redukált hatóságok közegekkel sikeresen lehet-e az elkülönítést keresztül vinni? Meg azután 40—50 főből álló cigánykaravánt ugyan hány ember tudna őrizetben tartani?

De menjünk tovább, nézzük a vidéken a fertőtlenítés kérdését. Ugye bár fertőző betegség esetén a betegnek ruha és fehérneműit és a beteg által használt tárgyakat és azt a helyet, amelynek területén a fertőzés történt, a legalaposabban fertőtleníteni kell. Nézzük, a fertőtlenítéshez milyen eszközök állanak a vidéken rendelkezésre? Ki végzi a fertőtlenítést és kinek a felügyelete alatt? A vidéki városokban rendszerint egy readőr, bakter stb. lesz a fertőtlenítő közeg, akit a hatósági orvos tanít be a fertőtlenítésre. A fertőtlenítés kizárólagos eszközei a vidéken a méz és szublimát. A hatósági orvos természetesen, miután sok orvos be van hívva, a legnagyobb mértékben igénybe van véve

melyet az alábbiakban van szerencsém ismertetni:

A gyámhatóságoknak országos akció keretében megindított nagyszabású terve nem egyéb, mint az, hogy egyrészt a gyámhatóság területén lévő törvényes képviselők, gyámhatósági jóváhagyás mellett gyámoltjaik javára oly formán, hogy évente csekély 10 koronával kezdődő díj fizetendő be életbiztosítás jellegű tőkebiztosítást, bizonyos kor eléréssel való esedékeséggel akként eszközölnek, hogy ezáltal a hadiárva alapját is gyarapítják, másrészt pedig, hogy egyesek hazafias jótékonyaságból, de meg egyletek, társulatok és egyéb jótékony intézmények is, ugyancsak csekély évi 10 koronás alappal kezdődő befizetések mellett, akár egyesek által kijelölt hadiárvaakat biztosítanak, akár az általános hadiárva alapot ily évi hozzájárulással gyarapítsák, megjegyezve, hogy a biztosító intézet minden biztosított után, a biztosítási tőke 4% kamattal felül 0-25 kamatot a hadiárva alap javára átutalni köteles.

Mindkét biztosításnál a hadiárva-alap javára jutó tőkemennyiség a biztosító társulatnál országosan együtt kezeltek ugyan, de vármegyék szerint teljesen elkülönítve, hogy mindig tudott dolog legyen az árvaszékek előtt, hogy a hadiárva céljára felhasználható összegből mennyi áll rendelkezésünkre.

Az árvaszékek teendője ezen biztosításoknál kettős.

Egyik oldalról hivatalos, midőn t. i. a gyámhatóság felügyelete alatt álló vagyon jövedelméből eszközölte a biztosítást, a másik oldalról erkölcsileg támogató, midőn a gyámhatóságok a társadalomban indítanak mozgalmat a biztosításoknak minél nagyobb mértékben való eszközölsére.

Az akcióban résztvevő gyámhatóságok tudatában vagyunk annak, hogy a biztosítás e neme tőkegyűjtészerű és így azzal is kellett számolnunk, hogy vajjon a gyám-törvény keretén belül, főleg olyan irányban, hogy a gyámhatóság alatt állók pénzeinek egy része a gyámpénztári kezelés alól kivonatik s ez által a közös kamatkules is változásnak lehet kitéve, vajjon ezen kérdés megoldható-e?

Émde arra kellett reá jönnünk, hogy az életbiztosítászerű tőkegyűjtés másként, mint biztosító intézet után nem eszközölhető és hogy a kérdés a gyámtörvény szigorú intézkedéseinek keretén belül is megoldható.

Egyrészt ugyanis mi, akik az életet a maga ridegségében egész közelről ismerjük, jól tudjuk azt, hogy egy oly irányú akció, hogy a hadiárva javára a gyámpénztárba történjenek évi befizetések, eredményre nem vezetne, de másrészt, főleg a kezelési

teendők miatt ki nem vihető, mert az ajánlatoknak a gyámpénztári főkönyvekbe való elkönyvelése, az időközi befizetések beutalása nemcsak az árvaszékekre, de a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségre és kir. adóhivatalokra is oly nagy terhet róna; a nagymennyiségű főkönyvek és más segédnaplók beszerzése és vezetése oly nagy terhet jelentene, hogy a gyámhatósági ténykedéseknek legtöbb esetben a kiviteli nehézségek állanak útját. De meg a számvevőség és adóhivataloknál személyszaporításokra is volna szükség, ami az árvaszékek intézkedési körén kívül eső lévén, új nehézségeket jelentene.

A biztosító társaság a kereskedelmi törvény szerint ezen biztosítási tőkékre pupilláris biztosítékot nyújtani köteles, tehát kizártnak tekinthető az, hogy az intézet megbukásával a biztosítási tőke is veszélyeztetnék; ezen kívül pedig az ezen biztosítások eszközölsével megbízott „Tisztviselők Biztosító Intézete Részvénytársaság” teljesen garanciát nyújtott a kezelést illetőleg akkor, midőn az ország gyámhatóságainak jogot biztosított arra, hogy a kezelést és elszámolást illetőleg bármikor ellenőrzést gyakorolni hivatottak.

Hogy az ily módon történő tőkebiztosítás esetén mily nagy lenne az eredmény, e tekintetben csak arra hivatkozom, hogy csak tizezer kiskoru biztosítása után csekély évi 10 korona fizetés esetén, 18 év alatt a hadiárva javára csak a kikötött 1/4% számitásával 60.000 korona körüli összeg esnék a hadiárva alapja javára, mihez ha hozzávesszük a kizárólag hadiárva javára történő biztosítást is, ezen tőke oly nagyinak mutatkozik, hogy már ebből is igen tekintélyes mennyiségű hadiárva részére lehetne szelvényeket beszerezni, szerszámot, vagy más az életpályához szükséges eszközöket vásárolni, holott egyidejűleg a kiskoruk érdekében is elérték a kitűzött cél; a megfelelő tőke összegyűjtése.

Bizalommal kérem a minden szépért, jóért és nemesért hevülni tudó Zempléni vármegyének főnemességét, birtokos osztályát, minden vallásbeli lelkeszeit, gazdaközönségét, a vármegye területén áldásosan működő jótékony egyleteket, egyesületeket és hatóságokat, továbbá a pénzügyi hatóságokat, a kiskoru gyermekekkel megáldott szülőket, gyámokat, árvaszéki pártfogókat s egyáltalában az egész vármegye közönségét, hogy a közölt tervet átérve szükségét lássa annak, hogy a vagyontalan hadiárva atyjuk érdemeiért méltán segíeytessenek.

A hazáért megdicsőült hősök s azok hátramaradt árvaival, a hadiárvaikkal szemben teljesített eme kö-

telesség lelki megnyugvást szerez, szerezzé meg magának mindenki, akit a háboru sulyosabban nem érintett, a háboru anyagi javát mozdította vagy éppen anyagi javát mozdította, hozza elő, ezt a lelki megnyugvást, hozzá el a maga tégladarabját, hogy a várható gazdasági visszaesést hamarosan leküzdve, magyar hazánk újabb ezer évre szóló nagy épületét szilárd alapokra építhessük!

A pataki főiskola áthelyezése.

Rohoska igazgató az áthelyezés okairól.

— apr. 15.

Az egész magyar közönség érdeklődése kíséri azt az akciót, amelynek célja a pataki főiskola jogi és teológiai fakultásának Miskolcra helyezése. Ujabbán Rohoska József főiskolai igazgató nyilatkozata kelt figyelmet, mely az áthelyezés szükségét hangoztatja. Itt adjuk a nyilatkozatot:

— A sárospataki teológiai és jogi akadémia tanára karát a közismert javaslat magtételére az indította, hogy a magyar reformátusoknak ma már egyetlen teljes főiskoláját, — annak megfelelő életviszonyok közé helyezését, — megmenesse az elmulástól.

Nem titok, hogy a sárospataki főiskola nem képes többé három intézeti ágának — teológiai, akadémiai, jogakadémia és főgimnázium — saját erejéből való fenntartására. Az is köztudomású, hogy a jogakadémia az utolsó évtizedek alatt annyira elnéptelenedett, hogy némely iskolai évben a felsőbb tanfolyamokon csak nyolc-tíz, sőt olykor ennél is kevesebb hallgatója volt. Mindenki természetesen fogja találni, hogy ilyen körülmények közt állandóan napirenden van a kérdés: érdemes-e egy ilyen elnéptelenedett jogakadémiát oly erőfeszítésekkel tartani fenn, melyek a főiskola vagyoni alapjait is megrendítéssel fenyegetik.

Nem követek el vele semmi indiszkréciót, sőt egyenesen meg kell mondanom, hisz a tanári kar elhatározásának egyik legfőbb rugója éppen az, hogy az újabb időben egyházi és tanügyi körök is mind komolyabban foglalkoznak jogakadémiánk megszüntetésének tervével. Ez az, amibe tanári karunk nem tudna belenyugodni. De nem is nyugodhatik bele! Addig, amíg tud olyan módokat és eszközöket, melyekkel ezt a már egyetlen kétfakultású ősi református tanintézetet meg lehet menteni: saját lelkiismerete és a történelem előtt való

felelőssége tudatában, minden rendelkezésre álló erővel ellene kell állani olyan terv megvalósulásának, mely az ősi tanintézet megsemmisülését vonná maga után.

Az akadémia másik fakultásának: a teológiai akadémiaának egyelőre nem az elnéptelenedés a legfőbb baja. Hanem az, hogy maoholnap mögötte marad a többi református lelkésznevelő intézeteknek, melyek modern internátusi rendszerűekkel, — ami a lelkésznevelésnek elengedhetetlen feltétele, — már is nagy előnyben vannak a mi intézetünk felett.

Nálunk internátus egyáltalában nincs. Az egykori kollegiumi bentlakás rég megszűnt. Lelkésznövendkeink kivétel nélkül szétszórva laknak kinn a városban. A nevelés, a felügyelet legyőzhetetlen akadályokba ütközik.

A sárospataki főiskola beláthatatlan ideig nem lesz abban a helyzetben, hogy korszerű internátusi épület emeljen a lelkésznevelés céljaira. Sárospatak sokkal kisebb és szegényebb község ahhoz, hogy bármikor is gondolhatott volna a kollegium megfelelő támogatására. Zempléni vármegyére nem számíthatunk. A bennünket körülvevő fejedelmi uradalomakra is alig. Az állam? Főgimnáziumunk részére még ma is sokkal csekélyebb államsegélyt folyósít a kormány, mint az újabb keletű és jelentéktelenebb vidéki kis gimnáziumok bármelyike részére.

A társadalom? — Másfél évtizeddel ezelőtt a társadalomhoz fordultunk. A főiskola alapjainak növelésére országos gyűjtést indítottunk abban a reményben, hogy a pataki híres főiskolához ragaszkodó s annak tradícióit lelkesedő magyarság áldozatkészségével sikerülni fog a főiskolát új erőhöz juttatni, azt Sárospatakon fenntartani és fejleszteni. Csálódunk. Az a körülbelül nyolcvan ezer koronányi összeg, ami évekig tartó gyűjtésünk eredménye gyanánt befolyt (azaz jól szándék: nem folyt be, mert ma is nehezen folynak a hátrálékok) s amirehöz maga a főiskolai tanári kar nem kevesebb, mint hétézer koronával járult, keservesen ábrándított ki bennünket abból a hitünkben, hogy a magyar társadalom nem fogja elhagyni a híres pataki kollegiumot.

Ilyen körülmények között a jogakadémia megmentésének s a teológiai akadémia versenyképessé tételének egyetlen módja az, hogy helyezzük át ez intézeteket az azokat fenntartó tiszáninneni református egyházközpont természetes központjába, Miskolcra, ahol e fejlődő nagy város kulturális környezetében és megfelelő anyagi támogatása mellett hatalmas

és túl van halmozva munkával, nem ellenőrizheti személyesen a járvány továbbterjedését megakadályozásában oly fontos szerepet játszó fertőtlenítés munkáját. Egész bátran mondhatjuk, hogy ilyenkor a fertőtlenítés majdnem egészen a rendőr stb. gondjaira van bízva. Elképzelhető ezek után, hogy az ilyen „szakképzett” fertőtlenítő mily alaposan végzi munkáját. Múltotzassanak nekem elhinni, hogy még a nagyobb vidéki városokban sincs arra kellő gond fordítva, hogy a fertőzés területén a szemétdörrök, latrinák és a beteg ürüléke kellő módon fertőtlenítessék, a beteg ürülékét a legvétekebb gondatlansággal fertőtlenítés nélkül beszórtják abba a latrinába, amelyet az egész udvar népe használ.

Fertőtlenítő gépeknek, szakképzett fertőtlenítő embereknek se híre, se nyoma!

Aki csak egy kicsit gondolkozik, az át tudja érezni annak a rettenetű veszélynek közelségét, amely ilyen egészségügyi viszonyok mellett a polgári lakosságra leselkedik.

Mikor tehát ezekkel szemben a megfigyelő állomáson rendelkezésre készen állott minden, ami a betegek és környezetük elkülönítéséhez, meg-

tisztításához és fertőtlenítéséhez, ugyanintén a beteg által használt ruháknak fertőtlenítéséhez szükséges volt, egy pillanatig sem volt szabad haboznom és kétkedésben lennem abban a tekintetben, hogy a fertőző betegségben szenvedő polgári egyéneket a megfigyelő állomásra befogadjam-e? Ezért fogadtam be a sátoraljra helyi megfigyelő állomásra Sátoraljra hely városából és a vidékről a fertőző betegségben szenvedő polgári egyéneket, befogadtam egyszer egy egész cigánykaravánt, amelyben a hólyagos himlő pusztított. Befogadtam anélkül, hogy a fertőzés a megfigyelő állomáson akkor ápolat katonákra áterjedt volna.

A hatóságok, szakemberek, felszerelési tárgyak és orvosok hiányában és megcsappant hivatalnokai karal nem képesek azon feladatoknak eleget tenni, amelyeket a közegészségügy ellátása ezekben a háborus időkben reájuk ró.

Egyedül a megfigyelő állomások azok az intézmények, amelyekre szeretettel és bizalommal nézhet a civil közönség, mert tudatában lehet annak, hogy azok esetleges baj esetén elhárítják a veszedelmet.

Hány és hány esetben lehtene a

civileken így elejét venni a fertőző megbetegedések továbbterjedésének. Milyen könnyű volna az elkülönítés és gyógykezelés, ha a kezelőorvos a megfigyelő állomások laboratoriuma útján már a jellegzetes klinikai tünetek előtt megtudná, hogy mikor áll fertőző betegséggel szemben.

Ha a polgári lakosság közelebbi nexusba jutna a megfigyelő állomással, azt is remélhetnők, hogy ez a legkedvezőbb mértékben befolyásolná a mostani hallatlanul nagy érzéketlenséget a közegészségügy és hygiene iránt.

És itt nem holmi ismeretterjesztő felolvasásokat, tájékoztató tudnivalókat értek.

Az elforduló esetek ömagukban nevelnék a közönséget és felkeltenék az érzékét és az érdeklődését a hygiene iránt.

Nézzük közelebbről a dolgot. Megbetegedik egy polgári egyén fertőző betegségre gyanus körülmények között. Bevizik a megfigyelő állomásra. A szomszédok, az utcabeliek, a rokonok, az egész város érdeklődni fog, hogy mi történt vele, mi van a beteggel. És akkor mindenki meg fogja tudni, hogy a beteg

előbb megfürösztötték, aztán ruha-

és főhőneműit fertőtlenítették, bakteriológiai vizsgálat céljából vért stb. vettek tőle, — a beteg lakásán is mindent fertőtlenítettek és a beteg környezetével együtt elkülönítették és mindaddig megfigyelés alatt tartották, — míg a bakteriológiai vizsgálat eredménye ki nem derült — mindezek az észleletek önmaguktól, észrevétlenül fokozott mértékben felkeltik az emberek érzékét a hygiene iránt. Hogyan, hát ezt így kell csinálni, hát ez a módja a védekezésnek; ha nem így csinálnák, baj volna belőle? fogják kérdezni az emberek.

És rövid idő alatt minden erkölcselet, minden különösebb munka nélkül egy művelt, az egészségügy és hygiene iránt érzékkel bíró közönség fog nevelődni. Mert fogják látni az emberek, hogy ahol a szükséges intézkedések megtették, onnan sohasem történt baj, ahol azonban mulasztások mentek végbe, ottan elhalálozások, szerencsétlenségek történtek.

Addig is, míg az általam az alábbiakban javasolt „kerületi egészségügyi intézetek” létesíttetnének, az egész országban a megfigyelő állomásoknak kellene betölteniük a megfigyelésben a közegészségügyi szükségleteket.

lendületet felegnépesebb lájává lesz volt hajdan

A VI

A sajtóirod

Ujabb

Az osztrák

Orosz had

Vanala

lyásánál a

Csernovitz

nap heve

Éjjel a S

torkolati

délkeletre

cokra ke

ben még

legdélibb

sáncvédői

vissza.

Jasovi

hatolt az

lásba, de

ismét kiv

kalommal

lóst, 100

A Buc

országuto

portyázó

sel hatal

előállást.

József F

seregének

fokozott

Olasz ha

Az ág

látási vi

mindkét

folytatták

pataink e

és ismét

olaszok

lett vissz

Flitse

zésrögün

az ellens

arevonald

lyen tám

a Sugana

mindkét

gaslatoko

rezze, vi

szágoton

védőfalat

hagyták

tartják e

Az A

nik meg

Genovai

A Stilti-b

nek a M

madása n

Délkeleti

A hel

A német n

Nyugati

A hely

rületén he

kintve, nin

leteket.

lendületet fog venni és ismét egyik legnépesebb és legvirágzóbb főiskolájává lesz a magyarságnak, mint volt hajdanán.

A VILÁGHÁBORU.

A sajtóiroda hiteles távirati jelentése.

Ujabb orosz offenzíva.

Budapest, ápr. 14.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér.

Vanalaink a Strypa alsó folyásánál a Dnjeszter mellett és Csernovitztól északkeletre tegnap heves ágyutüz alatt álltak. Éjjel a Strypa alsó folyásának torkolati szögében és Bucactól délkeletre hevesebb előretört harcokra került a sor, melyek részben még tartanak, a harcmező legdélibb részén egy előre tolt sáncvédőt a fő állásba vontuk vissza.

Jasovictól északkeletre is behatolt az ellenség egyik előállásba, de gyors ellentámadással ismét kivetették onnan és ez alkalommal 1 orosz tisztet, 3 zászló, 100 embert elfogtunk.

A Bucactól Czortkowba vezető országúton egy osztrák-magyar portyázó különítmény rajtaütéssel hatalmába kerítette egy orosz előállást. Az ellenség tűzérése József Ferdinánd főherceg hadseregének harcvonala ellen is fokozott tevékenységet fejtett ki.

Olasz hadszíntér.

Az ágyuzás, amennyire azt a látási viszonyok megengedték, mindkét fél részéről tegnap is folytatták. A Mzlihi Vrhen csapataink elfoglaltak egy előállást és ismételt ellentámadásokat, az olaszok súlyos veszteségei mellett visszavertek.

Flitschnél és Pontebbanál tűzéréseink erőteljes tűz alá vette az ellenséges állásokat. A tiroliai arevonalon az ellenség több helyen támadott. Kísérleteit, hogy a Sugana-szakaszon a Novaledo mindkét oldalán emelkedő magaslatokon állásainkat megszeresse, visszavertük. A Pona-országúton csapataink ma éjjel a védőfalat Yperntől délre odahagyták és a legközelebbi állást tartják erősen megszállva.

Az Adamello területen alpinik megszállták a Dosson di Genovai határhegygerincet. — A Stilti-hágótól délre az ellenségnek a Monte Scorzuzzo elleni támadása megghiúsult.

Délkeleti hadszíntér.

A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Élénkül minden front.

Berlin, ápr. 14.

A német nagy vezérkar jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A helyenként élénk, a Maas területén heves tűzérései harctól eltekintve, nincs lényeges jelenteni való.

Ágyutüzünk a Maas balpartján megkísérelt támadásokat már kiindulási helyén elfojtottak.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportjánál, a Garbunovka környékén (Dünaburgtól északnyugatra,) és a Naroc tótól délre elhatározott ellenséges előretöréseket véresen visszavertük. Éppoly eredménytelenek maradtak Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportjánál orosz osztagoknak a Serwetschnél levő állások ellen, Orintól északra intézett támadásai.

Balkáni hadszíntér:

Az ellenség tűzérése tegnap a Vardartól keletre időnként élénk tevékenységet fejtett ki. Az ápr. 12-éről 13-ikára virradó éjjel ellenséges repülőgépek eredménytelenül dobtak bombákat Gjevjeljire és attól keletre Bogorodicsára.

A legfőbb hadvezetőség.

SZÍNHÁZ

** Szibill. (Megnyitó előadás.)

A társulatot példátlanul és szokatlannul jó hírek előzték meg, amelyekben a közönség, — a mult sok szomorú tapasztalata után, — alig mert hinni. A szerdai megnyitó előadásra a színház nem is télt meg, — bár számra és sulyra szép közönség volt jelen. Akik ott voltak, — köztük a színház legjobb barátai is, — nyíltan vagy rejtve, de mindannyian a kételkedés, a székeszsiz egy árnyalatával várták a függöny felgördülését. Szabae-e, lehet-e remélni, hogy a mai viszonyok között, a háboru okozta sok akadály mellett, — amelyek az első napokban különösen érvényesültek, hogy egyebet ne említsünk, a zenekar lemeradásában, — az ujhelyi színpadon valóban elsőrangú társulat abszolút értékű produkcióit élvezhessük? Kevesen voltak, akik ebben bíztak, bármilyen előkelő nevekkel kedveskedett is a társulat előleges jelentése. De felgördült a függöny, — a színpadon feleselendül Albert Böske bárszonyos, finom mezzoszopkánja, Falussy István éreos, hatalmas baritonja, — megkezdődött az első este minden nehézsége ellenére perdülő, összevágó előadás: és percek alatt továtunt a kételkedés és a közönség mint bizonyosságot fogadta el, hogy ezuttal igazán művészekkel áll szemben, művészi értékeket és nivót talál, — oly sok tartalmatlan szízeszon után, — az ujhelyi színházban.

A zenekar hiánya, ugy tudjuk, rövidesen pótolva lesz. Május 1-re szerződött polgári zeneकरa van a társulatnak, addig is remény van rá, hogy a katonazenekar engedélye megérkezik. A hiány természetesen erősen érezhető volt, bár hiszen a tavalyi szízeszon is megszoktuk már némileg; — csak hogy az a különbség, hogy bizony tavaly a nivó egyébként sem állott valami magasán, mig most furcsa volt látni, amint Albert Böske, Falussy, Krémer Jenő stb., akik mind a vidéki színház elökelőségei között szerepelnek, zongora mellett operettet játszanak.

De azért jól játszották s művészi produkáltak. Albert Böske, Falussy István, Krémer Jenő, Révész Böske, Heltai Árpád az első estén meghódították a közönséget, — nem volt véleményeltérés abban, hogy ezek a művészek diszére válnak bármely színháznak s a legnehezebb viszonyok között is sikerre fogják vinni az idei szízeszont.

A társulat egyébként is a legjobb, aminőt manapság szervezni lehet s tény, hogy jelesebb gárda ez időszereint egyik vidéki színpadon sem működik. Az énekes ensemble említett erősségei mellett ügyes fiatal erőknak mutatkoztak Szendrő Gyula, Faith Gizi stb. A kiváló rendezés Krémer Jenő kipróbált s elismert művészetét dicsérette s nem csekély

rész jár az elismerésből Andor Zsigának, a társulat jeles karmesterének.

** A mandarin. (A drámai személyzet bemutatkozása.) Csütörtökön a drámai személyzetet ismertük meg s ez az ismerkedés nem csekélyebb örömeinkre szolgált, mint a szerdai. Az ideigazgató dráma központjában Fodor Oszkár alakítása állott. Nagy intelligenciával, bevégzett művészettel elevenítette meg a nemesak külsőleg, de jellemben is oly idegenszerű alakot, — egy egy szavának hangsúlyával, egy-egy mozdulatával széles perspektivákat nyitott. A kardjelenetben megindító volt, drámai kitérései is megkapók voltak. A közönség melegen tapsolta egy ót, mint kitűnő partnerét, L. Zikó Imát, aki egyébként a tavalyelőtti szízeszontól, melynek egyik főerőssége volt, kedves ismerősünk. Pompás színésznő Császár Kamilla is, nagyon finoman kidolgozott s mégis igaz, közvetlen alakítást nyújtott. A szerepe által nyújtott lehetőséghez képest előnyösen mutatkozott be Fenyő Aladár is és ezuttal is tetszett Szendrő Gyula. Az összejáték, rendezés — Fodor Oszkár munkája, — kifogástalan volt.

Tegnap az örökbeesü „Lili” adták, melynek szépségei Albert Böske, Falussy István és Krémer Jenő pompás alakításaiban érvényesültek.

Heti műsor.

Hétfő: Nincs előadás.
Kedd: Lion Lea. (Dráma.)
Szerda: Doktor ur. (Bóhózat.)
Csütörtök: Lion Lea. (Dráma.)
Péntek: János vitéz. (Mérs. helyárrakkal.)
Szombat: Mozitündér. (Operett)
Vasárnap délután: Lotty orzadesei. (Operett.)
este: Mozitündér. (Operett.)

HIREK.

— Képviselőtestületi tagválasztások. Szerdán az urnák elé járult Ujhely közönsége, hogy az ezidén kilépő képviselőtestületi tagok mandátumait betöltse. Az ujonnan megválasztott képviselőtestületi tagok névsorát abban a sorrendben, amennyi szavazatot kaptak, itt adjuk: I. kerület. Rendes tagok: Enyedi Andor, Gasparik János, dr. Székely Albert, dr. Szirmay István, Gécs Ignác, Kapu Gyula, Klimó Sándor, Balkó Mihály, Szappanos Imre, Schridde László, Vilkovszky Kálmán. Póttagok: Szallay Béla, Szabó Sándor eszmadia, Györy Dániel, Tóbiás Gyula, Tóth István eszmadia, Klein Géza. II. kerület. Rendes tagok: Halász József, Ráz Gyula, Berzszászy István, dr. Grosz Dezső, Waltherr László, Blumenfeld Adolf, dr. Klein Károly, Meczer Béla, Boronkay László, Kádár Gyula, Ádám Antal. Póttagok: Molnár Gyula, Bauer Antal, Nagy Albert, Kornstein Jenő. III. kerület. Rendes tagok: Schiller Kálmán, Hericz Sándor, Damjanovits Ágoston, Waller Aladár, Alexander Vilmos, Schweiger Márkusz, Nagy Albert, dr. Fried Samu, Blumenfeld Emanuel, dr. Róth József, Ladomérszky Béla. Póttagok: Grünwald Hugó dr., Blumenfeld Jenő, Schwartzbarth Lipót, Nagy György, Szabó Miklós, Bobik Pál, Csáko Pál.

— Adomány a Vörös Kereszt részére. A Vörös Kereszt részére egy népfelkelő 20 koronát adományozott.

— Halálozás. Bornemissza István ladamóezi ref. lelkész e hó 11-én életének 32-ik, ladamóezi munkakodásának 6-ik évében jobblétre szenderült. Temetése e hó 13-án ment végbe nagy részvét mellett.

— Meghívó. A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége ezenel meghívja az igazgató-választmány tisztelt tagjait a f. hó 18-ikán, kedden d. e. 10 órakor a vármegyeháza nagytermében tartandó választmányi ülésre, amely többi közt a m. kir. földmívelésügyi kormány által a vármegye gazdasági viszonyainak fejlesztésére kiutalt 15.000 koronás állami segély mikénti felhasználása, a földmívelési kormány által ingyenesen felajánlott beépített rendszerű vas aszaló garnitúra hová történendő elhelyezése, továbbá a vármegyei létegyérsztési irány megállapítás és a tájfajták elhatárolása, ugyszintén a különbözőféle terményeknek a jövő termés értékesítésére vonatkozó maximálása, végül a szőlészeti és borászati szakosztálynak a hordógyártás iránt benyújtott ajánlatokra vonatkozó javaslata, illetőleg határozata tárgyában fog érdemileg dönteni.

— A márciusi hadiestélyek elszámolásához. A márciusban Szinyei Merse István főispán védnöksége alatt és Oláh Istvánné rendezésében megtartott hadiestélyek elszámolásához pótlólag még közölnünk kell, hogy Flittner Rózi urhölgy ujabban 20 koronát küldött be, amért a rendezőség köszönetet mond. Ezzel együtt az estének tiszta jövéme 2285 korona 17 fillérré emelkedett. Ugyanevak köszönetet mond a rendezőség Kohányi Róbert urnak egy díjtalanul rendelkezésre bocsátott piakátért.

— 18 évesek sorozása Ujhelyben. Az ujhelyi 18 éves népfelkelők — 1898. évfolyambeliek — szemléje e hó 20-án lesz a városházán.

— Betörések. Szombatól vasárnapra virradó éjjel négy helyen törttek be ugyanazon gonosztevők. Először Glück Samu kispiaei fűszerkereskedő raktárába hatoltak be s onnan mintegy 100 korona értékű árut vittek el, azután az izr. templomot törték fel s a perselyek 30—40 kor. tartalmát elrabolták, azonkívül Dolozselek mézeskalácsoshoz és még egy helyre. Mindenütt csak apró zsákmányhoz jutottak. A rendőrség két ismert betörőre gyanakszik, akiknek kézrekerítésére megtették a lépéseket.

— Tábori postai csomagok feladása. Az ujhelyi postafőnökség a következők közlésére kéri lapunkat: Dacára a már több ízben megjelent tiltó rendeleteknek, még mindig tömegesen kerülnek oly tábori csomagok feladásra, amelyek élelmiszert és könnyen romló tárgyakat tartalmaznak. Felsőbb rendelet alapján értesitem a közönséget, hogy a tábori magáncomomagok sulya az 5 kilogrammot és terjedelme egy egy irányban 60 cm. meg nem haladhatja, továbbá a tábori postacsomagok kizárólag hadfelszerelési és ruházati cikkeket, szivart, cigarettát, dohányt, pipát, szivarvagy cigarettaszípkát és benzinmentes öngyújtószert, továbbá kávét (szemest vagy poralakut), cukrot, cukorfélét, csokoládót, teásüteményt, teát, kótszersültet, mindenféle konzervet, végre lecinneezett bódónbe mézet szabad elhelyezni. Amennyiben minden tábori csomag tartalmának megvizsgálása elrendeltetett, felkórom a közönséget, hogy a táborba feladói szándékozott csomagokat nyitva hozzák a postára, hogy azok tartalmát megvizsgálhassam. Gerő, hivatalvezető.

— Millió előkelő urhölgy használja a Földes-féle Margit-crémet és Margit-szappant. Mindkettő a modern kozmetika egy nagyszerű vívmánya. Külön-külön s együtt is pompásan hatnak.

Könyvet a harctérre!

Az Országos Hadsegélyző Bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete könyveket, füzeteket, képes újságokat kér a harctéren levő katonák részére.

A küldemények a Vörös Kereszt Szeretetéradomány osztályhoz (Budapest V., Lipót-körut 1.) címzendők.

A kir. posta bérmentesen szállítja a csomagot, ha ráírjuk: „Szeretetéradomány a harctéren levő katonák számára.”

Főszerkesztő és laptalajdonos: Ehlert Gyula
Felelős szerkesztő: Toloky Sándor,

Kiadó lakás.

A Főutca 20. szám alatt egy emeleti utcai lakás azonnal kiadó. — Bővebb felvilágosítást nyújt özv. Zsarnay Lajosné Csabai-kapu 14. szám Miskolcson.

Orvosok

ajánlása szerint legjobb köhögés elleni szer a

**Kaiser-féle
mell-karamellákat**

használják a „3 Fenyő“-vel.
Millió ember használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás
hurut, köszvény és a
márkőhögés, valamint övö-
szer meghülés ellen, ennél-
fogva szívesen látott gyógyszer
minden harcosnak.

6100 közjegyzőileg hite-
lesítet bizonyítvány
orvosok és privát
egyénektől tanúsítja a biztos
eredményt.
Egy csomag ára 20 és 40 f.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Kardos Zsigmond,
Éhlert Gyula, Kádár Gyula
és Kincsesy Péter gyógyszer-
táraikban s Hrabéczy Kálmán
drogériájában, Sátoraljaujhely-
ben, — Kronovits Miksa
gyógyszertárban Nagymihály,
Fábián Arnold gyógyszer-
tárban Homonna, Hazay Géza
gyógyszertárban Töketeresben.

Kiadó

egy kétszobás és egy kétszoba
alkovból álló lakás folyó évi
május hó 1 től

Bényey építésznél

• Kazinczy-utca 65.

A VILÁGHÍRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
Crème és Szappan

használata által arca
tisztá, üde és bájos lesz.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek
kedvenc szépítő szere, az egész vi-
lágon el van terjedve. Páratlan hatása
szerencsés összeállításában rejlik, a
bőr azonnal felveszi és kiváló hatása
már pár óra lefolyása alatt észlelhető.
Mivel a Margit-Crème utánozzák és
hamisítják, tessék eredeti védjeggyel
lezárt dobozt elfogadni, mert csak
ilyen készítményért vállal a készítő
mindennemű felelősséget. A Margit-
Crème ártalmatlan, zsirtalan, vegy-
tisztá készítmény, mely a külföldön
általános feltűnést keltett

Ára 1 kor. 20 fill.

Margit-szappan 90 fill. Margit-
pouder 1 kor. 20 fill. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Aradon.

Kapható: minden gyógyszerárban,
drogériában és illatszertar-
kedésben.

A rézgálicz megfizethetetlen drágasága miatt
használjunk szőlőink permetezésére

PEROCID-OT

Ez az egyetlen anyag, mely a m. kir. am-
pelologiai intézet megállapítása szerint alkalmas.

Garantált minőségű PEROCID-ot szállít

NAGY IGNÁCZ

szőlő- és pinczegazdasági eszközök raktára

Budapest VII., Károly-körut 9.

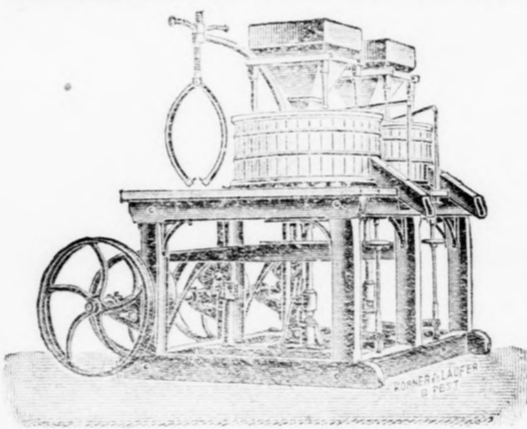
Kiadó lakás.

A Kazinczy-utcai 44. sz. ház-
ban egy négy szobából és mel-
lékhelyiségekből álló lakás 1916.
évi május 1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Kellner Soma
ügyvéd.

SÁTORALJAUJHELYI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
ROTH BÉLA SÁTORALJAUJHELY.

Mindenféle mezőgazd. s egyéb
gépjavítási munkákat vállal
szakszerűen, pontosan és gyorsan
elvégezni.

Összes malmi gépek, benzin-
motorok, gőzgépek, eséplő-
gépek üzemképes állapotban
raktáron.

Összes közlőművek és mindenféle géprészek a legna-
gyobb választékban. — Uj öntvények rendelés szerinti el-
készítése. — Hengerrovátkolások gondosan és gyorsan végeztetnek.

Ásztalos műhely. — Rézöntöde. — Autogénhegesztés.

Sürgőnyozlm:

Roth Béla, Sátoraljaujhely.

Telefon: 57. szám.

SZEPLŐ ÉS MÁJFOLT

elmulasztására legalkalmasabb
és közkedvelt arckenőcsök: a

„Jelma Crém“

Lilium-arckenőcs

Sichulsky-arckenőcs

1—1 tégely ára 1 K. 20 f., kis tégely 80 f., hozzá való szappan 70 f.

Kapható:

a „Szt.-Ántal“ gyógyszerárban

Sátoraljaujhely, Széchényi-tér.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell véde-
keznünk, mert kolera, vörheny,
kanyaró, typhus, himlő és egyéb
ragályos betegségek most
fokozottabb erővel lépnek fel,
mint más időkben, miért is
szükséges, hogy minden háztar-
tásban egy megbízható fertőt-
lenítő szer kéznél legyen. A
jelenkor legmegbízhatóbb fertőt-
lenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó
és eredeti üvegekben 1 koro-
náért minden gyógyszerárban
és drogériában kapható. Hatása
Löffler, Vertun, Petrik, Vas, stb.
intézeteinek vizsgálata szerint
gyors és biztos, miért is az ös-
szes orvosok beteggyak fertőt-
lenítésére, antiseptikus köző-
seknél (sebekre és daganatokra)
kéz és arczmosásra és ragályok
elhárítására, stb. mindenkor
ajánlják.

**LYSOFORM
SZAPPAN**

finom gyenge pipereszappan,
lysoformot tartalmaz és anti-
septikus hatása. — Alkalmaz-
ható a legkényesebb bőrre is;
szépséti, megpuhítja és illa-
tossá teszi a bőrt. Egy kísér-
let és Őa a jövőben kizárólag
ezen szappant fogja használni.
Ára 1 K. 60 fillér.

**Fodormenta-
Lysoform**

erősen antiseptikus hatása száj-
viz. Szájbüzt rögtön és nyom-
talanul eltüntet és a fogakat
konzerválja. Használandó to-
vábbá orvosi utasítás szerint a
toroklóbnál, gégebántalmaknál
és nátha esetén gurgulázásra.
Néhány csepp elegendő egy fél
pohár vízre.

Eredeti üvegeje 1 K. 60 f.

Az összes lysoformkészítmények
kaphatók minden gyógyszerár-
ban, drogériában. Kivánatra bár-
kinek ingyen és bérmentve
megküldjük az **Egészség és
fertőtlenítés** című érdekes
könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Újpesten.

Sátoralj

Megjelen

szerdán

Szerkesztős

sátoraljaujh

Telefon

ésiratokat

Nyitlóterben mi

Közel ké
dicső kator
nek a har
fáradtság,
hosszu idő
tek volna,
nek benne
csapástól,
zelme eset
kat. Az or
ban, a sze
ben végbe
csak emlé
megtudni,
tak meg
nánk.

Életük
déseikkel
hős kator
nézzük, va
akik itthon
mi áldozat
vajmi csek
tük alatt m
szaporodot
dologban
zán semmi
hoz képes
selhetjük.
kell tehát
legyünk ér
hez, hogy
lamivel az
lyet éretti
Ha ök
mindenünk
miért meg
az sem vo
vánság.

De kat
ják. Mind
róluk ne
néha gond
dünk neki
evvel még
kötelesség
künk kell
hogy ruhá
verrel stb.
Mindezekre
kölesönt k
künk ezt
háromszor
meg kell
minden fill
véreink ja
Most te
zethez ford
ujból mind
megtakarít
kicsinynek
ez. A kisem
pár koroná
ezt a kötele
ügyminiszte
teszi a ki
Hogy pedig
gekből mil